

Sygn. akt: I C 272/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2016 r.

Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Hanna Woźniak
Protokolant:	sekr. sądowy Jagoda Mazur

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2016 r. w Wąbrzeźnie

sprawy z powództwa **T. H., Z. J., A. H. (1), J. H. (1), S. H., J. J., J. M.**

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) SA w W. następujące kwoty na rzecz powodów:

- a) T. H. 35.000 (trzydzieści pięć tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty,
- b) A. H. (1) 35.000 (trzydzieści pięć tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty,
- c) J. H. (1) 15.000 (piętnaście tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty,
- d) S. H. 15.000 (piętnaście tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty,
- e) J. M. 15.000 (piętnaście tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty,
- f) Z. J. 10.000 (dziesięć tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty,
- g) J. J. 10.000 (dziesięć tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty,

2. w pozostałej części powództwa wszystkich powodów oddała,

3. zasądza od pozwanego na rzecz T. H. i A. H. (1) kwoty po 695,74 (sześćset dziewięćdziesiąt pięć 74/100) złotych na rzecz każdego z powodów tytułem zwrotu części kosztów procesu,

4. zasądza od J. H. (1) i S. H. kwoty po 666,80 (sześćset sześćdziesiąt sześć 80/100) złotych na rzecz pozwanego (...) SA w W. tytułem zwrotu części kosztów procesu,
5. zasądza od J. M. kwotę 966,80 (dziewięćset sześćdziesiąt sześć 80/100) złotych na rzecz pozwanego (...) SA w W. tytułem zwrotu części kosztów procesu,
6. zasądza od Z. J. i J. J. kwoty po 1.375 (jeden tysiąc trzysta siedemdziesiąt pięć) złotych od każdego z powodów na rzecz pozwanego tytułem zwrotu części kosztów procesu.

SSR Hanna Woźniak

Sygn. akt I C 272/15

UZASADNIENIE

Powodowie T. H., A. H. (1), J. H. (2), S. H., Z. J., J. J. i J. M. reprezentowani przez radcę prawnego wystąpili do Sądu z pozwami o zapłatę przeciwko (...) S.A. w W. w związku z wypadkiem komunikacyjnym z dnia 20 lipca 2014r., którego następstwem była śmierć M. H. i wniesli o zasądzenie na swoją rzecz kwot: po 35.000zł w przypadku T. H. i A. H. (1), będących rodzicami zmarłego, po 20.000 zł na rzecz J. H. (1), S. H. i J. M., będących siostrami zmarłego oraz kwot po 20.000 zł w odniesieniu do Z. J. i J. J., będących dziadkami zmarłego - tytułem zadośćuczynienia za krzywdy po śmierci osoby najbliższej, wraz z ustawowymi odsetkami za okres od dnia 23 stycznia 2014r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego i opłaty od pełnomocnictwa w łącznych kwotach po 4.817zł. Uzasadniając swoje żądania powodowie wskazali, iż doznali krzywdy w związku ze śmiercią M. H. w dniu 20 lipca 2014r., w następstwie wypadku komunikacyjnego, za którego spowodowanie w stanie nietrzeźwości S. Ł. został skazany przez Sąd Rejonowy w Toruniu. Powodowie podali, że pojazd sprawcy zdarzenia w dacie wypadku posiadał ubezpieczenie z tytułu odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w towarzystwie ubezpieczeniowym pozwanego, który po zgłoszeniu szkody przyznał i wypłacił: na rzecz T. H. i J. H. (3) kwoty po 10.000 zł tytułem odszkodowania oraz po 25.000 zł tytułem zadośćuczynienia, na rzecz J. H. (1), S. H. i J. M. kwot po 10.000 zł oraz odmówił przyznania zadośćuczynienia na rzecz Z. J. i J. J. (k.2-17, k.233-243).

W odpowiedziach na pozwy pozwany zastępowany przez radcę prawnego wyraził wolę polubownego zakończenia sporu poprzez zapłatę powodom: T. i A. H. (1) kwot po 20.000 zł, natomiast J. H. (1), S. H., J. M., Z. J. i J. J. kwot po 10.000zł oraz zwrot kosztów sądowych w wysokości, które będą ich obciążać. Na wypadek odrzucenia wskazanej propozycji ugody pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych, wyrażając stanowisko, iż roszczenia objęte pozwem są rażąco wygórowane, ponieważ zostały już przez niego zaspokojone, z uwagi na wypłacenie zadośćuczynień na rzecz rodziców zmarłego i jego rodzeństwa. Ponadto pozwany zakwestionował datę początkową dochodzonych odsetek, gdyż za nieuzasadnione uważał ich żądanie za okres poprzedzający wydanie wyroku w sprawie (k.195-196, k.278-279).

W piśmie procesowym z dnia 30 marca 2016r. powodowie rozszerzyli swoje powództwa i domagali się zasądzenia zadośćuczynień za doznane krzywdy od strony pozwanej na rzecz:

- T. H. i A. H. (1) kwot po 75.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi do 03 października 2014r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu wg norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwotach po 14.400 zł;

- J. H. (1) i S. H., kwot po 50.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi do 03 października 2014r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu wg norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwotach po 9.600 zł;

- Z. J., J. J. kwot po 50.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi do 18 października 2014r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu wg norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwotach po 9.600 zł;

- J. M. kwoty 50.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi do 23 marca 2015r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu wg norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 9.600 zł (k.291-300).

W odpowiedzi na rozszerzone powództwa pozwany wniósł o ich oddalenie i zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych, wskazując, iż nie doszło do zmiany okoliczności faktycznych uzasadniających rozszerzenie powództw. Pozwany zakwestionował także zasadność domagania się przez powodów kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej wysokości, w oparciu o regulacje rozporządzenia, które obowiązują od 01 stycznia 2016r. (k.308-309)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

w dniu 2 lipca 2014r. na 178,5 km drogi krajowej K-91 w O.S. Ł.naruszył umyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że poruszając się w stanie nietrzeźwości 2,90 promila alkoholu etylowego we krwi, jako kierujący samochodem m-ki O. (...)o nr rej. (...)i bez włączonych świateł drogowych, jadąc z O.w kierunku Ł., zjechał na przeciwległy pas ruchu i doprowadził do zderzenia z pojazdem N. (...)o nr rej. (...). Kierujący pojazdem N. (...), chcąc uniknąć zderzenia, zjechał na pobocze drogi, a następnie jadąc dalej zderzył się czołowo z pojazdem marki A. R.o nr rej. (...)kierowanym przez M. H.. W wyniku doznanych obrażeń w postaci licznych obustronnych złamań żeber z lewostronnym przebicciem opłucnej oraz lewostronnym rozerwaniem przepony z częściowym przemieszczeniem narządów jamy brzusznej w głąb lewej jamy opłucnej i śladową jej ilością w prawej jamie opłucnowej, pęknięcia torebki i miększu wątroby, wylewów krwawych okolicy nerki lewej, lewostronnego złamania kości miednicy z obecnością wylewów krwawych, złamania lewej kości udowej oraz lewej kości ramieniowej, lewostronnego złamania kości żuchwy, wylewów krwawych w okolicy skroni prawej oraz podbiegnięcia krwawego w obrębie tkanek miękkich głowy, prawej okolicy skroniowej, cech obrzęku mózgu, rany dartej okolicy kolana prawego, otarć naskórka twarzy okolicy skroniowo-czołowej prawej, tułowia po obu stronach bocznych klatki piersiowej oraz obu kończyn górnych i dolnych, zasinienia klatki piersiowej oraz obu kończyn dolnych, M. H.zmarł.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 20 stycznia 2015r. w sprawie VIII K(...)oskarżony S. Ł.został uznany winnym popełnienia wskazanego czynu, który wypełniał znamiona przestępstwa z art. 177 § 2 kk w zw. z art. 178a § 1 kk.

T. H., A. H. (1), J. H. (2), S. H., Z. J., J. J. i J. M. nie cierpią na zaburzenia psychiczne, które wymagałyby leczenia psychiatrycznego, czy terapii psychologicznej. Zaburzenia takie nie występowały u nich ani przed wypadkiem M. H., ani po jego śmierci. Wówczas ich życie zmieniło się, ale nie uległo rozpadowi, czy dezorganizacji. Czuli wsparcie najbliższej rodziny i nie doznali trwałych, ujemnych następstw w sferze zdrowia i psychiki. Problemy emocjonalne były naturalnymi, fizjologicznymi przejawami żałoby i uległy już wygaszeniu. W okresach świąt mogą u powodów powracać pewne elementy smutku, ale nie wymagają specjalistycznej pomocy w radzeniu sobie z nimi.

W chwili zgonu M. H. miał 29 lat. Pojazd sprawcy wypadku w dacie zdarzenia posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w towarzystwie ubezpieczeniowym pozwanego. Powodowie zgłosili ubezpieczycielowi swoje roszczenia i po przeprowadzeniu postępowania szkodowego w dniu 22 stycznia 2015r. oraz 13 maja 2015r. pozwany przyznał i wypłacił T. H. i A. H. (1) kwoty po 10.000 zł tytułem odszkodowania oraz po 25.000 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę, ponadto wypłacił J. H. (2), S. H. i J. M. kwoty po 10.000 zł i odmówił przyznania wyższych kwot, ponadto odmówił przyznania zadośćuczynień na rzecz Z. J. i J. J.. Swoje stanowisko pozwany podtrzymał w decyzji z dnia 08 kwietnia 2015r.

Okoliczności bezsporne, ponadto

Dowody: - kserokopia wyroku SR Toruniu z 20.01.2015r. VIIK (...)k.58-60, k.247-249;

- kserokopie materiałów z akt sprawy karnej VIIK (...)k.61-117;

- kserokopie materiałów z postępowania szkodowego k.44-57, k.120-161, k.252-261;

- kserokopia aktu skróconego aktu zgonu nr 24/2014 k.119, k.251;
- kserokopia informacji z (...) k.118, k.250;
- kserokopia wyroku z 20.01.2015r., VIIK (...)k.247-249;
- opinie psychologiczno-sądowe biegłego dot. powodów k.315-317, k.318-321, k.322-324, k.325-327, k.328-330, k.331-332v, k.333-335;
- zeznania świadka M. J. k.216v;
- zeznania świadka S. T. k.217;
- zeznania świadka P. M. k.288v.

Sąd zważył, co następuje:

roszczenia powodów okazały się słuszne co do zasady, lecz zawyżone.

Zgodnie z art. 822 § 1 i 4 kc przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela. Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

Podstawę prawną roszczeń powodów stanowił art. 446 § 4 kc, zgodnie z którym sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Celem zadośćuczynienia przewidzianego w art. 446 § 4 kc jest kompensacja doznanej krzywdy, a więc złagodzenie cierpienia psychicznego wywołanego śmiercią osoby najbliższej i pomoc pokrzywdzonemu w dostosowaniu się do zmienionej w związku z tym jego sytuacji.

Okoliczności, w których doszło do wypadku, w tym osoba sprawcy, fakt udzielania przez pozwanego ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej sprawcy zdarzenia, były między stronami bezsporne.

W celu ustalenia, czy występowała szczególna więź łącząca powodów ze zmarłym oraz ustalenia rozmiaru ich krzywd wywołanych śmiercią M. H. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu psychologii W. P.. Biegły w wydanych przez siebie opiniach wskazał na występowanie tego rodzaju więzi, podając jednocześnie, iż żaden z powodów nie cierpi na zaburzenia psychiczne, które wymagałyby leczenia psychiatrycznego, czy terapii psychologicznej, zaburzenia takie nie występowały ani przed wypadkiem M. H., ani po jego śmierci. Wówczas ich życie zmieniło się, ale nie uległo rozpadowi, czy dezorganizacji. Czuli wsparcie najbliższej rodziny i nie doznali trwałych, ujemnych następstw w sferze zdrowia i psychiki. Problemy emocjonalne były naturalnymi, fizjologicznymi przejawami żałoby i uległy już wygaszeniu. Co prawda, w okresach świąt mogą u powodów powracać pewne elementy smutku, ale nie będzie to wymagało specjalistycznej pomocy w radzeniu sobie z nimi.

Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania ustaleń zawartych we wskazanych opiniach i podzielił wszystkie wnioski w nich zawarte. Każda z opinii była jasna, pełna, nie zawierała wewnętrznych sprzeczności, zaś autorytet i wiedza biegłego nie budziły wątpliwości Sądu. Także strony postępowania nie zgłaszały swoich zastrzeżeń do wydanych opinii. Sporządzone przez biegłego opinie zawierały stwierdzenia poparte rzeczą, logiczną i spójną argumentacją.

Biegły wskazał przesłanki swojego rozumowania, a podstawę wnioskowania stanowiły przede wszystkim posiadane przez niego wiadomości specjalne, które w oparciu o dane z akt sprawy oraz badanie powodów doprowadziły do sformułowania wniosków końcowych, które Sąd w całości podziela.

Jako wiarygodne Sąd uznał zeznania przesłuchanych świadków, wskazujących na istnienie więzi rodzinnej łączącej powodów ze zmarłym, ponieważ wzajemnie się pokrywały, uzupełniały i znajdowały potwierdzenie w opiniach biegłego, tworząc z nimi spójną, logiczną całość.

Jako prawdziwe Sąd ocenił dowody z dokumentów i kserokopii dokumentów zgromadzonych w toku postępowania karnego oraz postępowania szkodowego, ponieważ ich autentyczność nie była kwestionowana przez strony i nie budziła wątpliwości Sądu.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego Sądu ustalił, iż wszyscy powodowie byli osobami bliskimi dla M. H., a jego śmierć spowodowała naruszenie ich dóbr osobistych w postaci zerwania więzi rodzinnej.

W odniesieniu do powodów T. H. i A. H. (2) Sąd przyjął, iż ich krzywda była największa, ponieważ więź łącząca rodziców i dziecko należy do najsilniejszych, a jej zerwanie pozbawiło ich prawa do obserwowania kolejnych etapów życia M. H. i do jak najdłuższego towarzyszenia mu w nim. Sąd ocenił roszczenia wskazanych powodów o zadośćuczynienia za zasadne do kwot po 60.000 zł, co przy uwzględnieniu wcześniejszego przyznania im przez pozwanego po 25.000 zł, skutkowało zasądzeniem w pkt 1a) i 1b) wyroku różnic wynoszących po 35.000 zł.

Z kolei w odniesieniu do powódek będących siostrami M. H. Sąd przyjął, iż ich więź ze zmarłym była nieco słabsza niż rodziców i miała nieco inny charakter, dlatego ocenił ich roszczenia za uzasadnione do kwot po 25.000zł. Ponieważ w postępowaniu szkodowym pozwany już wypłacił J. H. (1), S. H. i J. M. po 10.000zł, dlatego w pkt 1 a), b) i c) wyroku zasądzeniu na rzecz tych powódek podlegały kwoty wynoszące po 15.000 zł [pkt 1 c), 1e) i 1f) wyroku].

Z kolei oceniając rozmiar krzywd Z. J. i J. J., Sąd przyjął, kierując się doświadczeniem życiowym i okolicznością prowadzenia odrębnego gospodarstwa domowego, iż ich więź ze zmarłym była najslabsza, dlatego za adekwatne do ich krzywd uznał zadośćuczynienia w kwotach po 10.000zł, o czym orzekł w pkt 1 f) i 1g) wyroku.

W ocenie Sądu wszystkie wskazane kwoty stanowią pełne wynagrodzenie cierpień powodów o charakterze moralnym, psychicznym i poczucia krzywdy za utratę bliskiej osoby. Wysokości zasądzonych zadośćuczynień należy ocenić jako odpowiednie, tzn. utrzymane w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa i nie stanowiące źródła wzbogacenia powodów, przy uwzględnieniu okoliczności, że śmierć M. H. wystąpiła niespodziewanie, nagle, w wyniku wypadku komunikacyjnego i miała miejsce w lipcu 2014r., a zatem poczucie krzywdy powodów w pewnym stopniu złagodził wpływ czasu.

W świetle powyższego orzeczono jak w pkt 1 a) - g) wyroku i oddalono powództwa powodów w pozostałym zakresie (pkt 2 wyroku).

Sąd uznał każdorazowo za zasadne zasądzenie ustawowych odsetek od dnia uprawomocnienia się wyroku albowiem Sąd oceniał krzywdę powodów po przeprowadzeniu całego postępowania dowodowego. Jest to również zgodne z ustaloną linią orzecniczą sądów w tego rodzaju sprawach.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 kpc, stosownie do wyniku sporu. Porównanie roszczeń zgłoszonych w pozwie przez powodów T. H. i A. H. (1) (po 75.000zł) oraz uwzględnionych w wyroku (po 35.000zł), daje wygraną tych powodów w zakresie 46,67 % i przegraną w 53,33 %. Porównanie roszczeń zgłoszonych w pozwie przez powódki J. H. (1), S. H. i J. M. (po 50.000zł) oraz uwzględnionych w wyroku (po 15.000zł) daje wygraną wskazanych powódek w zakresie 30 % i przegraną w 70 %. Z kolei powodowie Z. J. i J. J. wygrali proces w 20 % i przegrali w 80 %, ponieważ domagali się zasądzenia kwot po 50.000zł, a zasądzono kwoty po 10.000zł.

Uwzględniając poniesione koszty procesu oraz stosunek, w którym każda ze stron przegrała proces, Sąd zasądził: od pozwanego na rzecz T. H. i A. H. (1) kwoty po 695,74 zł (pk 3 wyroku), od powódek J. H. (1) i S. H. na rzecz pozwanego

kwoty po 666,80 zł (pkt 4 wyroku), od J. M. na rzecz pozwanego kwotę 966,80 zł (pkt 5 wyroku) oraz od Z. J. i J. J. na rzecz pozwanego kwoty po 1.375 zł (pkt 6 wyroku).

Sędzia

Hanna Woźniak